HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. február 17. [1]

**C-572/14. sz. ügy**

**Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH**
**kontra**
**Amazon EU Sàrl,**
**Amazon Services Europe Sàrl,**
**Amazon.de GmbH,**
**Amazon Logistik GmbH,**
**Amazon Media Sàrl**

(az Oberster Gerichtshof [legfelsőbb bíróság, Ausztria] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal — 44/2001/EK rendelet — Joghatóság a polgári és kereskedelmi ügyekben — Az 5. cikk 3. pontja — »Jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek« fogalma — 2001/29/EK irányelv — Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása — Az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja — Többszörözési jog — Kivételek és korlátozások — Magáncélra szolgáló többszörözés — Méltányos díjazás — A fizetés elmaradása — A 44/2001/EK rendelet 5. cikke 3. pontja hatályának esetleges kiterjesztése”

## I – **Bevezetés**

1. Az Oberster Gerichtshof (osztrák legfelsőbb bíróság, Ausztria) 2014. november 18-i végzésében, amely 2014. december 11-én érkezett a Bírósághoz, előzetes döntéshozatalra irányuló kérdést terjesztett elő a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.; a továbbiakban: 44/2001 rendelet) 5. cikke 3. pontjának, valamint az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o., HL 2014. L 10., 32. o.; a továbbiakban: 2001/29 irányelv) 5. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmezése iránt.

2. Ez a kérdés az Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH (a továbbiakban: Austro-Mechana) és az Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH és Amazon Media Sàrl (továbbiakban együttesen: Amazon EU és társai) között folyamatban lévő jogvita keretében merült fel,

1 — Eredeti nyelv: francia.

arra vonatkozóan, hogy az osztrák bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal olyan kereset elbírálására, amelyben az Austro-Mechana az Amazon EU és társai kötelezését kéri az adathordozók belföldön első alkalommal történő forgalomba hozatala után az osztrák jogszabályok alapján járó díjazás megfizetésére.

## II – **Jogi háttér**

### A – *Az uniós jog*

#### 1. A 44/2001 rendelet

3. A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 351., 1. o.) 80. cikke hatályon kívül helyezte a 44/2001 rendeletet. Azonban ez utóbbi rendelet, 81. cikkének második bekezdése szerint, csak 2015. január 10-től alkalmazandó. Mivel az alapeljárásra ezen időpontot megelőzően került sor, a jelen ügyben a 44/2001 rendeletet kell alkalmazni.

4. A 44/2001 rendelet II. fejezetének 1. szakaszában az „Általános rendelkezések” cím alatt található 2. cikk (1) bekezdése szerint:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.”

5. E rendelet II. fejezetének 2. szakaszában a „Különös joghatóság” cím alatt található 5. cikk 1. és 3. pontja a következőképpen fogalmaz:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:

1) a) ha az eljárás tárgya szerződés vagy egy szerződéses igény, akkor a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;

[...]

[…]

3) jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet.”

#### 2. A 2001/29 irányelv

6. A 2001/29 irányelv „A többszörözési jog” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

a) a szerzők számára műveik tekintetében;

b) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

c) a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;

d) a filmek első rögzítése előállítói számára filmjeik eredeti és többszörözött példányai tekintetében;

e) a műsorsugárzó szervezetek számára műsoraik rögzítése tekintetében függetlenül attól, hogy a műsor közvetítése vezeték útján vagy vezeték nélkül történik, ideértve a kábelen keresztül vagy műhold útján történő közvetítést is.”

7. Az említett irányelv „Kivételek és korlátozások” című 5. cikkének (2) bekezdése szerint:

„A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben:

[...]

b) bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az érintett művel vagy más védelem alatt álló teljesítménnyel kapcsolatban alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést;

[...]”

B – *Az osztrák jog*

8. Az osztrák szerzői jogról szóló, 1936. április 9-i törvény (Urheberrechtsgesetz, BGBl. 111/1936.) 42. §-ának alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: UrhG) a következőket mondja ki:

„(1) Bármely természetes személy magáncélra, papíron vagy hasonló hordozón a műről másolatot készíthet.

(2) Bármely természetes személy az (1) bekezdésben említettektől eltérő hordozókon a műről másolatot készíthet magáncélra és kutatás céljából, amennyiben az nem kereskedelmi célt szolgál. [...]

[...]”

9. Az UrhG 42b. §-a szerint:

„(1) Ha a sugárzott, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátott vagy kereskedelmi célból kép- vagy hanghordozón rögzített mű esetében jellegénél fogva számítani kell arra, hogy a 42. § (2)–(7) bekezdése szerinti kép- vagy hanghordozón történő rögzítéssel magáncélból többszörözni fogják, akkor a szerzőt méltányos díjazás illeti meg (üreskazetta-jogdíj), amennyiben a hordozót üzletszerűen és visszterhesen belföldi forgalomba hozzák; hordozónak minősülnek az ilyen többszörözésre alkalmas üres kép- vagy hanghordozók, vagy az erre a célra rendelt egyéb kép- vagy hanghordozók.

[...]

(3) A méltányos díjazás megfizetésére az alábbi személyek kötelesek:

1. Az üreskazetta-jogdíj és a készülékekre vonatkozó díj esetében az a személy, aki egy, belföldön vagy külföldön található meghatározott helyről elsőként hozza forgalomba kereskedelmi céllal és visszterhesen az adathordozókat vagy a többszörözésre szolgáló készülékeket; […]

[...]

(5) Az (1) és (2) bekezdésben előírt díjra vonatkozó jog kizárólag a szerzői jogi közös jogkezelő szervezetek útján érvényesíthető.

[...]”

## III – **Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés**

10. Az Austro-Mechana az osztrák jog szerinti közös jogkezelő szervezet. A feladatai közé tartozik különösen az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíj beszedése. A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy e § célja a 2001/29 irányelv 5. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti méltányos díjazás követelményének alkalmazása.

11. Az Amazon egy nemzetközi cégcsoport, amely az interneten könyveket, zeneműveket és egyéb árukat forgalmaz. Az alapeljárásban az alperes cégcsoport öt cége közül három luxemburgi jog szerinti, luxemburgi székhelyű, és kettő német jog szerinti, németországi székhelyű. Ausztriában e társaságok nem rendelkeznek székhellyel vagy telephellyel. Az Austro-Mechana arra hivatkozott a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy ezek a társaságok együttműködnek az adathordozók első alkalommal történő ausztriai forgalomba hozatalában és ezért egyetemlegesen felelnek az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíj megfizetéséért.

12. Az Austro-Mechana a kérdést előterjesztő bíróság előtt ismertette, hogy az Amazon EU és társai Ausztriában zenelejátszásra alkalmas mobiltelefonokba épített vagy ilyen telefonok tárhelyének bővítésére felhasználható adathordozókat hoznak forgalomba. E jogcím alapján kérte az Austro-Mechana az Amazon EU-tól és társaitól, hogy fizessék meg számára az UrhG 42b. §-a alapján járó jogdíjat. Annak érdekében, hogy meghatározzák az Amazon EU és társai által e jogcímen fizetendő jogdíj összegét, az Austro-Mechana kérte ez utóbbiakat, hogy tájékoztassák az általuk 2010. október 1-jétől, Ausztriában forgalomba hozott adathordozók tekintetében a releváns számviteli adatokról.

13. Az alapeljárás ezen szakaszában a felek között zajló jogvita kizárólag arra a kérdésre irányul, hogy az osztrák bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal az Austro-Mechana által benyújtott, az UrhG 42b. §-a alapján az Amazon EU-nak és társainak jogdíj megfizetésére kötelezésére irányuló kereset elbírálására.

14. Az Austro-Mechana úgy érvelt a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében a méltányos díjazáshoz való jog a szerzői és szomszédos jogok jogosultja (a továbbiakban: jogosult) által a magáncélra szolgáló többszörözés miatt elszenvedett „kár” megtérítését szolgálja. Következésképpen az Austro-Mechana keresete egy a 44/2001 rendelet 5. cikk 3. pontja alapján, jogellenes károkozással vagy a jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos felelősség megállapítására irányuló kereset, amelynek elbírálására az osztrák bíróságok rendelkeznek joghatósággal.

15. Az Amazon EU és társai ezzel szemben arra hivatkoztak, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja csak jogellenes károkozással vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos keresetek esetében alkalmazható. Márpedig az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíj-fizetési kötelezettség nem ilyen, mivel e kötelezettségnek az a célja, hogy ellentételezést nyújtson a jogosultaknak a törvény által a jogosultak kizárólagos többszörözési joga alóli kivételként megengedett bizonyos cselekmények, úgymint a magáncélú többszörözés miatt.

16. A Handelsgericht Wien (bécsi kereskedelmi bíróság) 2014. április 30-i végzésében elfogadta az Amazon EU és társai érveit, és joghatóság hiányában elutasította az Austro-Mechana keresetét.

17. Az Oberlandesgericht Wien (bécsi tartományi legfelsőbb bíróság) 2014. június 26-i végzésében, másodfokú bíróságként eljárva, helyben hagyta az Austro-Mechana keresetének elutasítását az alábbi indokolással. Először is, az Amazon EU és társai törvény által előírt jogdíjfizetési kötelezettség kötelezettjei. Továbbá a jogosultak nem az Amazon EU és társai magatartása miatt, hanem azért szenvednek hátrányt, mert harmadik személyek az Amazon EU és társai által forgalomba hozott adathordozókat magáncélú másolatok készítésére használják. Végül az Amazon EU és társai által forgalomba hozott adathordozók magáncélú másolatok készítésére való ezen felhasználása nem tiltott. Következésképpen az Austro-Mechana igénye nem tartozik a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatálya alá.

18. Az Austro-Mechana felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság előtt az Oberlandesgericht Wien (bécsi tartományi legfelsőbb bíróság) végzése ellen.

19. Tekintettel arra, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja nem volt kétséget nem tűrő módon egyértelmű, figyelemmel továbbá arra, hogy olyan bíróságként jár el, amelynek határozatai ellen nincs jogorvoslati lehetőség, az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság) úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást és az alábbi kérdést terjeszti elő előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„A [44/2001] rendelet 5. cikke 3. pontja értelmében vett »jogellenes károkozásból vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményből« fakadó kötelezettségnek minősül-e a [2001/29] irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti »méltányos díjazás« megfizetéséhez való, az osztrák jog alapján adathordozókat belföldön kereskedelmi céllal, visszterhesen elsőként forgalomba hozó vállalkozásokkal szemben fennálló jog?”

## IV – **A Bíróság előtti eljárás**

20. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet 2014. december 11-én vették nyilvántartásba a Bíróság Hivatalánál.

21. Az Austro-Mechana, az Amazon EU és társai, az osztrák, a francia, az olasz és a finn kormány, valamint a Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket.

22. A 2015. november 26-i tárgyaláson megjelentek az Austro-Mechana, az Amazon EU és társai, valamint a finn kormány és a Bizottság képviselői, hogy ismertessék az észrevételeiket.

## V – **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elemzése**

### A – *Előzetes megfontolások*

23. A Bíróság elé előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésében a kérdését előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „jogellenes károkozással, vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti, a nemzeti jog alapján az adathordozókat belföldön kereskedelmi céllal, visszterhesen elsőként forgalomba hozó vállalkozásokat terhelő méltányos díjazás megfizetésére irányuló kereset.

24. Az alapeljárás ezen szakaszában a felek közötti jogvita kizárólag arra irányul, hogy az Austro-Mechana Amazon EU és társai ellen benyújtott keresetére alkalmazható-e a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja.

25. Ha nem tévedek, a Bírósághoz észrevételeket benyújtó felek egyike sem vitatta azt a tényt, hogy amennyiben a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja alkalmazható az Austro-Mechana által az Amazon EU és társai ellen benyújtott keresetre, akkor e rendelkezés értelmében az osztrák bíróságok rendelkeznek joghatósággal, mint „annak a helynek a bírósága, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet”.

26. Tehát a Bírósághoz észrevételeket benyújtó felek vitája a következő kérdéssel írható körül: az Austro-Mechana Amazon EU és társai ellen benyújtott keresete „a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik-e.

27. Mielőtt megválaszolnánk a kérdést, azt hiszem, hasznos bemutatni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti magáncélú másolás kivételének szabályait. Annak eldöntése érdekében ugyanis, hogy egy kereset, amely a méltányos díjazás megfizetésére irányuló kötelezettség megsértésén alapul, a „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik-e, fontos, hogy pontosan tisztában legyünk az abból fakadó jogi következményekkel, ha egy tagállam úgy dönt, hogy alkalmazza ezt a kivételt.

## B – *A 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti magáncélú másolás kivételének szabályai*

28. A magáncélú másolás kivétele – elvileg – a 2001/29 irányelv 2. cikke szerinti, a jogosultak kizárólagos többszörözési joga alóli kivétel.

29. Ezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján ugyanis a tagállamok a többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg, amennyiben bármely hordozóra természetes személy által magáncélra történő, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözésről van szó (a továbbiakban: magáncélú másolás), feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek.

30. Ebben a szakaszban fontos pontosan meghatározni a valamely tagállam által létrehozott magáncélú másolás kivételének jogi következményeit, tekintettel arra, hogy az UrhG 42. és 42b. §-aival az osztrák jogalkotó alkotta meg ezt a kivételt.

31. A 2001/29 irányelv 2. cikkével létrehozott „rendes” szabályozás keretében a jogosultakat megilleti a szerzői, vagy szomszédos jogi védelem alatt álló, e cikkben meghatározott kategóriák valamelyikébe tartozó művek és egyéb teljesítmények (a továbbiakban: védelem alatt álló művek és teljesítmények) többszörözése engedélyezésének vagy tiltásának kizárólagos joga. Ezzel összefüggésben a felhasználók kötelesek tartózkodni a védelem alatt álló műveknek és teljesítményeknek a jogosultak engedélye nélkül történő többszörözésétől. E kötelezettség megsértése esetén a jogosult keresetet nyújthat be az engedély nélkül történő többszörözés miatt ténylegesen elszenvedett kár megtérítése iránt. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az ilyen kereset a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatálya alá tartozik. [2]

2 — Lásd többek között: Pinckney-ítélet (C-170/12, EU:C:2013:635, 47. pont); Hi Hotel HCF ítélet (C-387/12, EU:C:2014:215, 40. pont); Hejduk-ítélet (C-441/13, EU:C:2015:28, 38. pont).

32. Amennyiben egy tagállam alkalmazza nemzeti jogában a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti „kivételes” szabályozást, a magáncélú másolatok tekintetében megszűnik a jogosultak többszörözéshez való kizárólagos joga és a felhasználók ehhez kapcsolódó azon kötelezettsége, hogy tartózkodjanak a védelem alatt álló művek és teljesítmények többszörözésétől. Ahogy arra a Bírósághoz észrevételeket benyújtó felek együttesen rámutattak, az ilyen szabályozás alapján elismerik a felhasználók jogát arra, hogy a védelem alatt álló művekről és teljesítményekről magáncélú másolatokat készítsenek, mivel ez utóbbiakat kifejezetten megengedik. Ezzel összefüggésben, a jogosultak a továbbiakban nem hivatkozhatnak kizárólagos többszörözési jogukra a magáncélú másolatok készítésével szemben.

33. Ugyanakkor annak ellentételezéseként, hogy megszűnik a jogosultak többszörözéshez való kizárólagos joga és a felhasználók ehhez kapcsolódó azon kötelezettsége, hogy tartózkodjanak a védelem alatt álló művek és teljesítmények többszörözésétől, a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja a jogosultak részére egy új jogot hoz létre, amikor azt írja elő, hogy azok „méltányos díjazásban” részesülnek.

34. A Bíróság álláspontja az, hogy mivel az a személy okoz kárt a jogosultnak, aki a védelem alatt álló mű többszörözését e jogosult előzetes engedélye nélkül, magáncélú használatára végzi, főszabály szerint e személyre hárul e kár megtérítése, így fedezve az említett jogosultnak megfizetésre kerülő méltányos díjazást. [3]

35. Tehát egy tagállam nemzeti jogában a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti, magáncélú másolás kivétele létrehozásának következménye egy jogviszony helyettesítése egy másikkal:

– megszűnik a jogosultak többszörözéshez való kizárólagos joga és a felhasználók ehhez kapcsolódó azon kötelezettsége, hogy tartózkodjanak a védelem alatt álló művek és teljesítmények többszörözésétől a magáncélú másolatok tekintetében;

– ellenételezésként jogot biztosítanak a jogosultak számára arra, hogy méltányos díjazásban részesüljenek, és kialakítják az ehhez kapcsolódó, főszabály szerint a felhasználókat terhelő kötelezettséget a méltányos díjfizetés finanszírozására.

36. A Bíróság ebben az értelemben döntött úgy, hogy a méltányos díjazás célja kárpótolni a jogosultakat a védelem alatt álló műveik és teljesítményeik magáncélú másolatai miatt érő hátrányért, és ennélfogva azt úgy kell tekinteni, mint a jogosultakat az általuk nem engedélyezett ilyen másolatok miatt érő hátrány ellentételezését. [4]

37. Az osztrák jogalkotó által kialakított szabályozás szerint, amely az Amazon.com International Sales és társai ítélet (C-521/11, EU:C:2013:515) tárgya volt, a felhasználók magáncélú másolatok készítéséhez való jogát az UrhG 42. §-ában alapítják meg. A méltányos díjfizetésére irányuló kötelezettséget pedig az UrhG 42b. §-ának (1) bekezdésében, amely szerint „a szerzőt méltányos díjazás illeti meg (üreskazetta-jogdíj címén)”.

38. Hangsúlyoznom kell azonban, hogy ebben a szabályozásban az UrhG 42b. §-a szerinti díjazást nem közvetlenül a magáncélú másolatot készítő felhasználók fizetik meg az érintett jogosultaknak.

3 — Lásd: Amazon.com International Sales és társai ítélet (C-521/11, EU:C:2013:515, 23. pont); ACI Adam és társai ítélet (C-435/12, EU:C:2014:254, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); Copydan Bandkopi ítélet (C-463/12, EU:C:2015:144, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

4 — Lásd ebben az értelemben: VG Wort és társai ítélet (C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); ACI Adam és társai ítélet (C-435/12, EU:C:2014:254, 50. pont).

39. Egyrészt az UrhG 42b. §-a által előírt díjfizetési kötelezettség jogosultja nem az a jogosult, akinek a védelem alatt álló művéről vagy teljesítményéről magáncélú másolatot készítenek. Az UrhG 42b. §-ának (5) bekezdése szerint ugyanis a díjat egy közös jogkezelő szervezet részére kell fizetni. E rendelkezésre hivatkozva követeli tehát az Austro-Mechana szerzői jogi közös jogkezelő szervezet ezt a díjat az alapügyben.

40. Másrészt, az UrhG 42b. §-a által előírt díjfizetési kötelezettség kötelezettje nem az a felhasználó, aki a védelem alatt álló műről vagy teljesítményről magáncélú másolatot készít. Az UrhG 42b. §-ának (3) bekezdése szerint ugyanis azok a személyek kötelesek e jogdíj megfizetésére, akik az adathordozókat belföldön, kereskedelmi céllal, visszterhesen, elsőként forgalomba hozzák. E rendelkezésre hivatkozva perelik tehát az alapeljárásban az Amazon EU-t és társait a zenelejátszásra alkalmas mobiltelefonokba épített vagy ilyen telefonok tárhelyének bővítésére felhasználható adathordozók állított ausztriai forgalomba hozatala miatt.

41. A Bíróság az osztrák szabályozás e szempontját az Amazon.com International Sales és társai ítéletben (C-521/11, EU:C:2013:515) vizsgálta.

42. A Bíróság emlékeztetett, hogy a jogosultaknak fizetendő méltányos díjazás finanszírozása főszabály szerint a magáncélú másolatot készítő személyeket terheli. [5]

43. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban, figyelemmel a magánfelhasználók beazonosításának, valamint az ő arra való kötelezésüknek gyakorlati nehézségeire, hogy megtérítsék az általuk okozott hátrányt a kizárólagos többszörözési jog jogosultjainak, a tagállamok a méltányos díjazás fedezése érdekében bevezethetik „a magáncélú másolat után fizetendő díjat” az érintett természetes személyek helyett azon személyek tekintetében, akik a digitális többszörözésre alkalmas berendezésekkel, készülékekkel és adathordozókkal rendelkeznek, és akik e címen érdemben vagy ténylegesen e berendezéseket, készülékeket és adathordozókat magánszemélyek rendelkezésére bocsátják, vagy ez utóbbiak számára többszörözésre irányuló szolgáltatást nyújtanak. Ebben a rendszerben a magáncélú másolat után fizetendő díj megfizetése az említett, többszörözésre alkalmas berendezésekkel, készülékekkel és adathordozókkal rendelkező személyekre hárul. [6]

44. A Bíróság kifejtette továbbá, hogy tekintve, hogy az említett rendszer lehetővé teszi a teherviselők számára, hogy beépítsék a magáncélú másolat után fizetendő díj összegét az említett, többszörözésre alkalmas berendezések, készülékek és adathordozók rendelkezésre bocsátásának árába vagy a nyújtott többszörözésre irányuló szolgáltatás árába, a díj terhét végül is az a magánfelhasználó viseli, aki ezt az árat megfizeti, ami összhangban van azon „megfelelő egyensúllyal”, amelynek a kizárólagos többszörözési jog jogosultjainak érdekei és a védelem alatt álló teljesítmények felhasználóinak érdekei között fenn kell állnia. [7]

45. Konkrétabban az UrhG 42b. §-a által bevezetett rendszert illetően a Bíróság megállapította, hogy a magáncélú másolat után fizetendő díj azokat a személyeket terheli, akik kereskedelmi céllal és visszterhesen rögzítésre és többszörözésre alkalmas adathordozókat hoznak forgalomba. [8]

5 — Amazon.com International Sales és társai ítélet (C-521/11, EU:C:2013:515, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); lásd: ACI Adam és társai ítélet (C-435/12, EU:C:2014:254, 51. pont), Copydan Bandkopi ítélet (C-463/12, EU:C:2015:144, 22. pont).

6 — Amazon.com International Sales és társai (C-521/11, EU:C:2013:515, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); lásd ebben az értelemben: ACI Adam és társai ítélet (C-435/12, EU:C:2014:254, 52. pont); Copydan Bandkopi ítélet (C-463/12, EU:C:2015:144, 23. pont).

7 — Amazon.com International Sales és társai ítélet (C-521/11, EU:C:2013:515, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); lásd ebben az értelemben: ACI Adam és társai ítélet( C-435/12, EU:C:2014:254, 52. pont); Copydan Bandkopi ítélet (C-463/12, EU:C:2015:144, 53. pont).

8 — Amazon.com International Sales és társai ítélet (C-521/11, EU:C:2013:515, 26. pont).

46. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy egy ilyen rendszer főszabály szerint lehetővé teszi a teherviselők számára, hogy beépítsék e díj összegét a többszörözésre alkalmas adathordozók vételárába, miáltal a díj terhét a „megfelelő egyensúly” követelményével összhangban végül is az a magánfelhasználó viseli, aki ezt az árat megfizeti, feltételezve, hogy e felhasználó a végső felhasználó. [9]

47. Az UrhG 42b. §-a által kialakított „pénzügyi kör” tehát a gazdasági szereplő négy kategóriáját feltételezi, amely a következőképpen foglalható össze.

48. Az eladókat, akik belföldön elsőként kereskedelmi céllal hozzák forgalomba a magáncélú másolatok készítésére használt adathordozókat, formálisan az „üreskazetta-jogdíj” megfizetésére irányuló kötelezettség terheli.

49. Az eladók azonban ezen adathordozók vételárában átháríthatják e díj költségét, így közvetetten a magáncélú másolatot készítő felhasználók fizetik meg az említett díjat, amikor az ilyen adathordozókat megvásárolják.

50. Ezt a díjat, amelynek célja, hogy ellentételezze a jogosultak által a magáncélú másolatok készítése miatt elszenvedett hátrányt, az adathordozó eladójának, így az Amazon EU-nak és társainak kell megfizetnie egy közös jogkezelő szervezet, mint például az alapügyben az Austro-Mechana részére. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanis ez utóbbi feladata többek között az UrhG 42b. §-ában előírt díj beszedése.

51. E szabályozási háttér fényében kell megvizsgálni, hogy az Austro-Mechana Amazon EU és társai ellen benyújtott, az UrhG 42b. §-a szerinti díj megfizetésére irányuló keresete a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatálya alá tartozik-e.

## C – *A 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának alkalmazhatóságáról*

52. A 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja értelmében a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet.

53. E rendelkezés, valamint az új tagállamoknak az alábbi egyezményhez való csatlakozásáról szóló későbbi egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL L 299., 32. o.; a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) 5. cikkének 3. pontja – amelynek a helyébe lépett – vonatkozásában bőséges az ítélkezési gyakorlat. [10]

54. Ez a különös joghatósági szabály eltérést jelent a 44/2001 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti alapelvtől, amely alapján a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.

9 — Uo., 27. pont.

10 — Emlékeztetőül a Bíróság által a Brüsszeli Egyezmény rendelkezéseire vonatkozóan adott értelmezés e rendelet rendelkezéseire is érvényes, amennyiben e jogi aktusok rendelkezései egyenértékűnek tekinthetők. Ily módon ugyanez érvényes e rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjára és 3. pontjára a Brüsszeli Egyezmény 5. cikkének 1. és 3. pontját illetően (Brogsitter-ítélet, C-548/12, EU:C:2014:148 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

55. Mivel az azon hely bíróságának a joghatósága, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet, különös joghatósági szabálynak minősül, szigorúan kell értelmezni, illetve nem lehet az említett rendeletben kifejezetten szereplő eseteken túlterjeszkedő módon értelmezni. [11]

56. Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja szerinti, a „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek" magukban foglalják az összes olyan kérelmet, amely az alperes felelősségének megállapítására irányul, és amely nem kapcsolódik az e rendelet 5. cikke (1) pontjának a) alpontja szerinti „szerződéshez vagy szerződéses igényhez" [12].

57. Tekintettel erre az ítélkezési gyakorlatra, azt kell első lépésként vizsgálni, hogy egy az alapügyben benyújtotthoz hasonló kereset, amely a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazás megtérítésére irányul, kapcsolódik-e a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében „egy szerződéshez vagy szerződéses igényhez" [13]. Ha nem ez a helyzet, második lépésként el kell dönteni, hogy egy ilyen kereset tekinthető-e az alperes felelősségének megállapítására irányuló kérelemnek. [14]

1. Az alapügyben benyújtott kereset nem kapcsolódik a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében „egy szerződéshez vagy szerződéses igényhez"

58. A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja szerint, valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, ha az eljárás tárgya egy szerződés vagy egy szerződéses igény, a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt perelhető.

59. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, noha a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának alkalmazása nem követeli meg szerződés megkötését, feltétele azonban valamely kötelezettség megjelölése, tekintettel arra, hogy szerződéses igények esetére a kötelezettség teljesítésének helye szerint határozza meg a joghatóságot. Ily módon az említett rendelkezésben a szerződéssel kapcsolatos ügyek vonatkozásában előírt különös joghatósági szabály az egyik fél által a másik felé szabadon vállalt kötelezettséget feltételez, amelyen a felperes keresete alapul. [15]

60. Az alapügyben az UrhG 42b. §-a, amely előírja a méltányos díjazás megfizetésének kötelezettségét, hajtja végre a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt követelményt. Jogszabályi eredetéből következik, hogy ezt a fizetési kötelezettséget az Amazon EU és társai nem szabadon vállalták az Austro-Mechanával szemben az idézett ítélkezési gyakorlat értelmében, hanem azt az osztrák jogalkotó írta elő az adathordozók értékesítői számára, amikor a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt lehetőséget alkalmazta.

61. Következésképpen az alapügyben benyújtotthoz hasonló olyan kereset, amely a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazás megtérítésére irányul, nem kapcsolódik a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében valamely „szerződéshez vagy szerződéses igényhez", ahogy arra az Austro-Mechana, a francia kormány és a Bizottság írásbeli észrevételeikben helyesen rá is mutatott.

11 — Lásd többek között: Kronhofer-ítélet (C-168/02, EU:C:2004:364, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 3. pontjának értelmezésére; Pinckney-ítélet (C-170/12, EU:C:2013:635, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) és Hi Hotel HCF ítélet (C-387/12, EU:C:2014:215, 26. pont).

12 — Lásd többek között: Kalfelis-ítélet (189/87, EU:C:1988:459, 17. pont) a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 3. pontjának értelmezéséről; Brogsitter-ítélet (C-548/12, EU:C:2014:148, 20. pont), és Kolassa-ítélet (C-375/13, EU:C:2015:37, 44. pont).

13 — Lásd a jelen indítvány 58–61. pontját.

14 — Lásd a jelen indítvány 62–90. pontját.

15 — Lásd többek között: Engler-ítélet (C-27/02, EU:C:2005:33 50–51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 3. pontjának értelmezéséről; Česká spořitelna ítélet (C-419/11, EU:C:2013:165, 46. és 47. pont), és Kolassa-ítélet (C-375/13, EU:C:2015:37, 39. pont).

2. Az alapügyben benyújtott kereset „az alperes felelősségének megállapítására irányul”

62. Annak eldöntése érdekében, hogy az Austro-Mechana által benyújtott kereset a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának értelmében a „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik-e, még meg kell határozni a jelen indítvány 56. pontjában ismertetett ítélkezési gyakorlat alkalmazásával, hogy „az alperes felelősségének megállapítására irányul-e”.

63. Úgy vélem, hasonlóan az Austro-Mechanához, az osztrák, a francia és az olasz kormányhoz, valamint a Bizottsághoz, hogy az Austro-Mechana által benyújtott kereset az Amazon EU és társai felelősségének megállapítására irányul, és ezért a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja értelmében vett „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik.

64. Előzetesen hasznos felhívni a figyelmet arra, hogy megszövegezésére tekintettel a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja a felelősségtípusok széles skáláját foglalja magában. [16]

65. Ezenkívül, a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyeket illetően, azon hely szerinti bíróság joghatóságát ismeri el, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet. E megfogalmazásból levezethető, hogy egy jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénynek szükségképpen egy „káreseményen” kell alapulnia.

66. E tekintetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a jogellenes károkozásért vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért a felelősség csak azzal a feltétellel vehető figyelembe, ha a kár és a kárt okozó esemény között okozati összefüggés áll fenn. [17] Azt is pontosította, hogy a kárt okozó esemény és a kár tényleges bekövetkezése együtt alkotják a felelősség elemeit. [18]

67. A fentiekből az következik, hogy egy, „az alperes felelősségének megállapítására irányuló igénynek” a jelen indítvány 56. pontjában ismertetett ítélkezési gyakorlat értelmében káreseményen kell alapulnia, azaz az alperesnek felróható olyan eseményen, amelyről azt állítják, hogy másnak kárt okozott.

68. Véleményem szerint nem kétséges, hogy az alapügyben az Austro-Mechana által benyújtott kereset egy ilyen káreseményen alapul.

69. Ugyanis az Austro-Mechana keresete azon az új jogi kötelezettségen alapul, amelyet az osztrák jogalkotó a magáncélú másolás kivételének létrehozásával hozott létre, vagyis az „üreskazetta-jogdíjnak” nevezett méltányos díjazás megfizetésére irányuló kötelezettségen. [19]

70. Az alapügyben az UrhG 42b. §-a ezt a kötelezettséget az Amazon EU és társaira vonatkozó állításnak megfelelően az adathordozókat magáncélú másolatok készítése céljából elsőként forgalomba hozó eladókra terheli, az Austro-Mechana szerzői jogi közös jogkezelő szervezet javára. [20]

16 — Bier-ítélet (21/76, EU:C:1976:166, 18. pont) a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 3. pontjának értelmezéséről.

17 — Bier-ítélet (21/76, EU:C:1976:166, 16. pont) a Brüsszeli Egyezmény 5. cikk 3. pontjának értelmezéséről és DFDS Torline ítélet (C-18/02, EU:C:2004:74, 32. pont).

18 — Kronhofer-ítélet (C-168/02, EU:C:2004:364, 18. pont).

19 — Lásd a jelen indítvány 33–37. pontját.

20 — Lásd a jelen indítvány 38–40. pontját.

71. Következésképpen amennyiben megállapítást nyerne, hogy az Amazon EU és társai valóban elsőként hoztak forgalomba ilyen adathordozókat, az, hogy az Amazon EU és társai nem fizetik meg az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíjat, kárt okozna az Austro-Mechanának, az „üreskazetta-jogdíj” be nem szedése formájában.

72. Véleményem szerint a fentiekből következik, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja szerinti „káresemény”, amelyen az Austro-Mechana által benyújtott kereset alapul, abban áll, hogy az Amazon EU és társai szándékosan vagy gondatlanul nem fizették meg az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíjat, ezáltal kárt okozva az Austro-Mechanának.

73. Álláspontom szerint ez az értelmezést támasztja alá a jelen indítvány 36. pontjában idézett ítélkezési gyakorlat, amely szerint a méltányos díjazás célja kifejezetten az, hogy kárpótolja a jogosultakat az őket a védelemben részesülő műveiknek és egyéb teljesítményeiknek engedélyük nélkül készített, magáncélú másolatai miatt érő hátrányért.

74. Az ítélkezési gyakorlatból levonható tanulságot egyszerűen az alapügy összefüggésébe kell helyezni, mivel az UrhG 42b. §-a szerint ezt a jogdíjat nem közvetlenül a jogosultaknak, hanem az olyan szerzői jogi közös jogkezelő szervezetnek kell megfizetni, mint az Austro-Mechana. Ezért a díjazás megfizetésének esetleges megtagadása esetén az okozott kárt az Austro-Mechana szenvedi el, illetve ebből következően közvetett módon a jogosultak.

75. Véleményem szerint egy ilyen eset lényegében jogellenes károkozás tekintettel arra, hogy az UrhG 42b. §-a szerint e jogdíj megfizetésének megtagadása sérti az osztrák jogot, és kárt okoz az Austro-Mechanának.

76. Mindazonáltal azt hiszem, hasznos válaszolni az Amazon EU és társai és a finn kormány által felvetett bizonyos érvekre, amelyek szerint az Austro-Mechana által benyújtott kereset nem tartozik a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatálya alá.

77. Először is, az Amazon EU és társai azt állították, hogy az osztrák bíróságok joghatóságának megalapozása szempontjából releváns egyetlen kárt okozó cselekmény a mobiltelefonok osztrák területen történő forgalmazása, amely azonban nem jelent a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pont értelmében vett jogellenes károkozást, sem pedig azzal egy tekintet alá eső cselekményt.

78. Továbbá a méltányos díjazás megfizetésének kötelezettsége a törvény által megengedett többszörözési cselekmények után járó fizetési kötelezettséget jelent, nem pedig a törvény által tiltott károkozás utáni kártérítési kötelezettséget. Ennélfogva egy olyan kereset, amelyben a méltányos díjazás megfizetését kérik, nem irányulhat az „alperes felelősségének megállapítására” a jelen indítvány 56. pontjában kifejtett ítélkezési gyakorlat értelmében.

79. Az Amazon EU és társai végül úgy érveltek, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazás nem a jogosultak valamilyen jogának sérelméből következik, mivel azok az UrhG 42. §-a alapján már nem rendelkeznek a magáncélú másolatok tiltásának vagy engedélyezésének jogával.

80. Természetesen kétségtelen, hogy a mobiltelefon-kereskedelem és az UrhG 42. §-a szerinti magáncélú másolások jogszerű cselekmények osztrák területen. E cselekmények jogszerűsége azonban nem jelenti azt, hogy az Amazon EU és társai részéről az UrhG 42b. §-a szerinti díjazás megfizetésére irányuló kötelezettség megsértése szintén jogszerű lenne.

81. Így különösen, noha az Amazon EU és társai helyesen mutatnak rá arra, hogy a magáncélú másolatok készítésétől való tartózkodási kötelezettség megszűnt, ez az érv nem releváns, amennyiben az Austro-Mechana keresete a „helyettesítés” jogi kötelezettségének megsértésén alapul, vagyis azon kötelezettség megsértésén, amely szerint az adathordozók Ausztriában első ízben történő forgalomba hozatala alkalmával az UrhG 42b. §-a szerinti díjazást kell fizetni.

82. Márpedig semmilyen indokot nem látok, mely kizárja, hogy e fizetési kötelezettség megsértése következtében „megállapítható lehessen az alperes felelőssége”, és így az a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatálya alá tartozzon, mivel egy e rendelkezés szerinti káreseményt, vagyis olyan cselekményt jelent, amely felróható az alperesnek (Amazon EU és társai), és amelyről azt állítják, hogy másnak (Austro-Mechana) kárt okozott.

83. Következésképpen úgy vélem, hogy az Amazon EU és társai által felhozott érvek nem megalapozottak.

84. Írásbeli észrevételeiben a finn kormány úgy érvelt, hogy nincs okozati összefüggés a kárt okozó esemény és azon kár között, amelyen az alapügyben az Austro-Mechana által benyújtott kereset alapul, ahogy azt a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja előírja. E kormány szerint e kereset a jogszabályon alapuló ellentételezés beszedésére irányul az adathordozókat forgalmazó vállalkozásoktól, noha a jogosultak által elszenvedett kárt nem a vállalkozások okozták, hanem a tény, hogy egyesek ezeket az adathordozókat a védelem alatt álló művek és egyéb teljesítmények másolására használják.

85. E tekintetben elég megállapítani, hogy az okozati összefüggést az Amazon EU és társai az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíjfizetési kötelezettségének állítólagos megtagadása és az Austro-Mechana állítólagos kára között maga az osztrák jogalkotó hozta létre. Az UrhG 42b. §-ának (5) bekezdése szerint ugyanis ezt a jogdíjat nem közvetlenül a jogosultaknak kell kifizetni, hanem az olyan szerzői jogi közös jogkezelő szervezetnek, mint az Austro-Mechana, oly módon, hogy az okozott kárt az említett jogdíj megfizetésének esetleges megtagadásakor az utóbbi viseli, és nem közvetlenül a jogosultak.

86. Következésképpen, ahogy azt a jelen indítvány 72. pontjában kifejtettem, a „káresemény”, amelyen az Austro-Mechana által benyújtott kereset alapul, az a tény, hogy az Amazon EU és társai szándékosan vagy gondatlanságból nem fizették meg az UrhG 42b. cikke szerinti jogdíjat, ezáltal kárt okozva az Austro-Mechanának.

87. A tárgyaláson a finn kormány azt is előadta, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának alkalmazása nem terjeszthető ki a jogos cselekményeknek minősülő magáncélú másolásokra.

88. E tekintetben az én értelmezésemben a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatálya alá nemcsak a jogszerű magáncélú másolási cselekmények tartoznak, hanem az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíjfizetési kötelezettség bármilyen megsértése is.

89. Hangsúlyozom azt is, hogy ez az értelmezés nem kérdőjelezi meg az UrhG 42b. §-a alapján készített magáncélú másolatok jogszerű jellegét. Ugyanis ez a § nem szabja a magáncélú másolatok jogszerűségének feltételéül az UrhG 42b. §-a szerinti jogdíjfizetési kötelezettség tiszteletben tartását.

90. A fentiekből az következik, hogy egy az alapügyben benyújtotthoz hasonló kereset, amelyben a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazás megfizetését igénylik, a jelen indítvány 56. pontjában kifejtett ítélkezési gyakorlat értelmében az „alperes felelősségének megállapítására irányuló kérelemnek” minősül.

D – *Gyakorlati következmények*

91. Kifejtettem az indokokat, amelyek alapján úgy vélem, hogy egy az alapügyben benyújtotthoz hasonló kereset, amelyben a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazás megfizetését igénylik, nem kapcsolódik a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmében vett „szerződéshez vagy szerződéses igényhez”,[21] és az „alperes felelősségének megállapítására irányuló kérelemnek” minősül.[22] Alkalmazva a jelen indítvány 56. pontjában kifejtett ítélkezési gyakorlatot, egy ilyen kereset tehát a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja értelmében a „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik.

92. Ebből az következik, hogy az osztrák bíróságok joghatósággal rendelkeznek, ha a káresemény az Osztrák Köztársaság területén következett be, vagy következhet be, ennek megállapítása pedig a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik.[23]

93. Az alapügyben az osztrák bíróságok joghatóságának megállapítása egyébként megfelelne a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontja által követett célnak. A Bíróságnak ugyanis lehetősége volt pontosítani, hogy a „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben a jogvita tárgyához való közelsége és a könnyebb bizonyításfelvétel miatt rendszerint a káresemény bekövetkezésének vagy esetleges bekövetkezésének helye szerinti bíróság a legalkalmasabb a határozathozatalra”[24].

## VI – **Végkövetkeztetések**

94. A fentiekre figyelemmel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a következőképpen válaszoljon az Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság) előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésére:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 5. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében vett „jogellenes károkozással, vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe tartozik az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti, a nemzeti jog alapján az adathordozókat belföldön kereskedelmi céllal, visszterhesen elsőként forgalomba hozó vállalkozásokat terhelő méltányos díjazás megfizetésére irányuló kereset.

21 — Lásd a jelen indítvány 58–61. pontját.

22 — Lásd a jelen indítvány 62–90. pontját.

23 — Emlékeztetőül, az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában található „azon hely, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet” kifejezés magában foglalja egyrészt azt a helyet, ahol a kár bekövetkezett, másrészt azt a helyet, ahol a káresemény bekövetkezett, ezért felperes választásától függően az alperes perelhető mind az egyik, mind a másik hely szerinti bíróság előtt (lásd többek között: Bier-ítélet, 21/76, EU:C:1976:166, 24. pont) a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke 3. pontjának értelmezéséről; Kronhofer-ítélet (C-168/02, EU:C:2004:364, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Hejduk–ítélet (C-441/13, EU:C:2015:28, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 — Lásd többek között: Folien Fischer és Fofitec ítélet (C-133/11, EU:C:2012:664, 38. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, 27. pont), és Melcer-ítélet (C-228/11, EU:C:2013:305, 27. pont).